

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Greeklish: Ποια είναι η γνώμη σας;»

Συγγραφή: ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΗΤΣΩΝΗ

Εφαρμογή: ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Greeklisch: Ποια είναι η γνώμη σας;

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Παπαντωνίου

Δημιουργός

Φωτεινή Μητσώνη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Γυμνασίου

Σχολική Μονάδα

1ο Γυμνάσιο Λαμίας

Χρονολογία

Από 20-04-2015 έως 11-05-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

2η Ενότητα: «Γλώσσα – Γλώσσες και πολιτισμοί του κόσμου»

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

7 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα πολυμέσων, εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: Wiki (greekorgreeklisch.wikispaces.com).

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

- Εξοικείωση μαθητών και εκπαιδευτικού με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο.

- Δημιουργία ψηφιακών κειμένων (wiki, έγγραφο word, αρχείο παρουσίασης).
- Επεξεργασία κειμένων με αναφορές στο ύφος (επίσημο, ανεπίσημο, επιστημονικό κλπ.).
- Εξωδιδασκτικός χρόνος διαθέσιμος για τις αναρτήσεις στο wiki και την προετοιμασία των παρουσιάσεων με πρόγραμμα παρουσίασης.
- Διδασκαλία διαφορών προφορικού-γραπτού λόγου (κεφάλαιο 1: διαφορές στη σύνδεση των προτάσεων στον προφορικό λόγο).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Φωτεινή Μητσώνη, Greeklish: Ποια είναι η γνώμη σας; Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο εφαρμόστηκε προς το τέλος του διδακτικού έτους 2014-2015. Η έλλειψη χρονικής άνεσης οδήγησε αναγκαστικά στην εφαρμογή του μεγαλύτερου μέρους του προτεινόμενου από τη δημιουργό σεναρίου, αλλά όχι στην ολική εφαρμογή του. Πιο συγκεκριμένα, η διδάσκουσα με τους/τις μαθητές/τριες του τμήματος προλάβουμε να ολοκληρώσουμε επιτυχώς τις δύο πρώτες φάσεις του σεναρίου, αλλά προβήκαμε σε μια σύντμηση και προσαρμογή της γ΄ φάσης και δεν προλάβουμε να ασχοληθούμε με τη δ΄ φάση (επεξεργασία αποτελεσμάτων έρευνας). Έτσι, χωρίς να ξεφύγουμε από το πνεύμα του αρχικού σεναρίου, υλοποιήσαμε το μεγαλύτερο τμήμα του. Οι μαθητές συμμετείχαν σε δραστηριότητες διερεύνησης του γλωσσικού φαινομένου greeklish, ένα γραφηματικό σύστημα που διαδόθηκε κυρίως ως μέσο επικοινωνίας ανάμεσα στους χρήστες του διαδικτύου: διερεύνησαν περιβάλλοντα στα οποία εμφανίζονται τα greeklish (forums, κοινωνικά δίκτυα, sms),

κατόπιν μελέτησαν κείμενα και απόψεις σχετικές με αυτά. Οι παρατηρήσεις και τα συμπεράσματά των μαθητών/τριών συζητιόνταν αρχικά μέσα στις ομάδες, μετά κοινοποιούνταν στην ολομέλεια και στη συνέχεια ακολουθούσαν αναρτήσεις στο wiki που δημιουργήθηκε για τις ανάγκες του σεναρίου. Στην τελική φάση του σεναρίου, αντί οι μαθητές/τριες να διεξαγάγουν έρευνα με συνεντεύξεις (όπως προβλεπόταν από το πρότυπο σενάριο), κινήθηκαν στην κατεύθυνση της ποσοτικής έρευνας μέσω ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου που συνέταξαν ομαδοσυνεργατικά και προώθησαν σε άτομα του οικογενειακού και φιλικού τους κύκλου. Δεν υπήρξε, ωστόσο, διαθέσιμος διδακτικός χρόνος για την επεξεργασία των απαντήσεων που έλαβαν.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η μερική χρήση της λατινικής γραφής κατά την παραγωγή γραπτού ελληνικού λόγου σε ψηφιακά περιβάλλοντα έχει απασχολήσει αρκετά τα μέσα ενημέρωσης (βλ. Koutsogiannis & Mitsikoroulou 2003) με σύνηθες συμπέρασμα τις αρνητικές συνέπειες στην εκμάθηση της ορθογραφίας από παιδιά κι εφήβους (βλ. εφημερίδα [Ελευθεροτυπία, 7/9/2009](#)) ή και την απειλή για την ίδια τη γλώσσα (βλ. διακήρυξη Ακαδημίας Αθηνών, 2011, διαθέσιμη [εδώ](#)). Σύμφωνα με άλλες απόψεις, «τα λατινοελληνικά αποτελούν ένα παράδειγμα της ικανότητας του σύγχρονου ευέλικτου ανθρώπου να επιδεικνύει γλωσσική δημιουργικότητα, προκειμένου να προσαρμόζεται στις επείγουσες ανάγκες των παγκόσμιων και τοπικών δικτύων επικοινωνίας» (Tseliga 2007 στο Κουτσογιάννης 2011: 884). Τα greeklish ερμηνεύονται από τη Spilioti (2009 στο Κουτσογιάννης 2011: 884) και ως συμβολική τάση διασύνδεσης των νέων με την παγκόσμια νεανική κουλτούρα. Ταυτόχρονα, τα επιχειρήματα υπέρ και εναντίον των greeklish φαίνεται να συνδέονται με ευρύτερα κοινωνιοπολιτισμικά και ιδεολογικά θέματα (βλ. Koutsogiannis & Mitsikoroulou 2003). Σε μια

προσπάθεια να κατανοηθεί το φαινόμενο από τους μαθητές και να καταγραφούν διαφορετικές απόψεις προτείνεται η εφαρμογή του παρόντος σεναρίου.

Πιο συγκεκριμένα, προτείνεται μία έρευνα, αξιοποιώντας τη μέθοδο ερωτηματολογίου με κλειστού και ανοικτού τύπου ερωτήσεις σε εφήβους και σε μεγαλύτερους χρήστες των greeklish ή γνώστες του θέματος, με θέμα τη χρήση των greeklish. Η σύνταξη ερωτηματολογίου πρώτα από τις ομάδες και κατόπιν η οριστική διαμόρφωσή του από τις επιμέρους προτάσεις-ερωτήσεις των ομάδων βάζει τους μαθητές/τριες σε έναν πιο ενεργητικό ρόλο, αυτό του ερευνητή που ενδιαφέρεται να φωτίσει και να αναδείξει ποικίλες παραμέτρους ενός φαινομένου και να αντλήσει πολύτιμα δεδομένα για τη σημασία και έκτασή του στον κόσμο όπου κινείται.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Η χρήση των greeklish έχει προκαλέσει αρνητική κριτική και αρκετή κινδυνολογία. Είναι εδώ και αρκετά χρόνια ένα θέμα το οποίο αφορά τους μαθητές, καθώς πολλοί έφηβοι και νέοι είναι χρήστες του γραπτού αυτού κώδικα. Από την άλλη, υπάρχουν πλέον έρευνες που δοκιμάζουν να εξηγήσουν το φαινόμενο αυτό (βλ. Κουτσογιάννης 2011) και να διερευνήσουν συστηματικά απόψεις που μιλούν για αυτά.

Τέλος, τα greeklish είναι ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα επικοινωνιακής χρήσης της γλώσσας και επίσης ενδεικτικά του πώς οι νέες τεχνολογίες επηρεάζουν την ίδια τη γλώσσα, στη προκειμένη περίπτωση τη γραφή της.

Με το σενάριο γίνεται απόπειρα να προβληματιστούν οι μαθητές γύρω από όλα τα παραπάνω θέματα, να διερευνήσουν και κατόπιν να παρουσιάσουν διαφορετικές απόψεις για τα greeklish. Πιο συγκεκριμένα, με το σενάριο αυτό επιδιώκονται μια σειρά από στόχους, οι οποίοι περιγράφονται παρακάτω:

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να ερευνούν και να εξετάζουν πολύπλευρα ένα θέμα πριν σχηματίσουν άποψη

γύρω από αυτό·

- να επικοινωνούν και να σέβονται τον συνομιλητή τους·
- να επικοινωνούν με άλλους συζητώντας το θέμα αυτό, με σκοπό να καταγράψουν τις απόψεις τους·
- να αξιοποιούν τους πόρους που έχουν διαθέσιμους για τη διερεύνηση ενός θέματος (διερεύνηση απόψεων κοινότητας, μελέτη οικείων ψηφιακών περιβαλλόντων)·
- να δημοσιοποιούν τα αποτελέσματα των εργασιών τους·

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να επισημαίνουν τα βασικά σημεία της επιχειρηματολογίας ενός κειμένου σχετικού με γλωσσικά θέματα (εδώ: greeklish)·
- να παρουσιάζουν στην ολομέλεια τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματά τους·
- να συντάσσουν ερωτήσεις, κυρίως ανοιχτές, για να διερευνήσουν ένα θέμα που τους ενδιαφέρει·
- να μετατρέπουν τον προφορικό λόγο σε γραπτό (με έμφαση στις διαφορές στη σύνδεση των προτάσεων), χωρίς να αλλοιώνουν τις απόψεις του ομιλητή·
- να ενημερωθούν για την έκταση της χρήσης, τις αιτίες που προκαλούν το φαινόμενο και τα ψηφιακά περιβάλλοντα στα οποία εμφανίζεται περισσότερο η χρήση των greeklish.

Γραμματισμοί

Κλασικός γραμματισμός

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να διατυπώνουν ερωτήσεις εστιασμένες στα θέματα που θέλουν να ερευνήσουν και κατάλληλες για το επικοινωνιακό πλαίσιο στο οποίο τις θέτουν·
- να διαβάζουν και να κατανοούν κείμενα θεωρητικά που διατυπώνουν διαφορετικές απόψεις σχετικές με το θέμα·
- να διερευνούν πρακτικές γραμματισμού, όπως αυτές που αναπτύσσονται σε fora

και περιβάλλοντα chat/κοινωνικών δικτύων·

- να ασκούνται σε πρακτικές γραμματισμού σε ψηφιακά περιβάλλοντα (διαχείριση - ανάρτηση απόψης/γνώμης σε wiki)
- να εντοπίζουν τις διαφοροποιήσεις προφορικού και γραπτού λόγου και να εφαρμόζουν τις διαφοροποιήσεις αυτές κατά την μετατροπή του πρώτου στον δεύτερο·
- να συντάσσουν και να παρουσιάζουν τα συμπεράσματα των παρατηρήσεών τους στην ολομέλεια·
- να ακούν, να κατανοούν και να αξιοποιούν τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματα των συμμαθητών τους πάνω στα θέματα που διερεύνησαν·
- να δημοσιοποιούν την εργασία τους και να την προβάλλουν κατάλληλα·
- να τιτλοφορούν την εργασία τους.

Νέος γραμματισμός

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να διερευνούν ψηφιακά περιβάλλοντα Web 2.0 ως περιβάλλοντα όπου διεξάγεται μεγάλο μέρος της σύγχρονης επικοινωνίας (μέσα κοινωνική δικτύωσης) και να καταγράφουν τα συμπεράσματά τους·
- να συνδέουν τις γραφηματικές επιλογές με τις επικοινωνιακές περιστάσεις και την κοινωνικοπολιτισμική πραγματικότητα στην οποία συμβαίνει η επικοινωνία·
- να δημοσιεύουν τις απόψεις τους σε περιβάλλοντα Web 2.0.

Κριτικός γραμματισμός

Επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να ανιχνεύσουν την επίδραση των νέων μέσων στην επικοινωνία·
- να εντοπίσουν τη σχέση μεταξύ ταυτότητας και γλωσσικών επιλογών.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές αναμένεται:

- Να εργαστούν ομαδικά και να δείξουν υπευθυνότητα απέναντι στο κοινό έργο, να

δείξουν σεβασμό στις διαφορετικές απόψεις·

- να διερευνήσουν, να εξαγάγουν συμπεράσματα με βάση τις παρατηρήσεις τους και να προχωρήσουν μεθοδικά από στάδιο σε στάδιο της ερευνητικής εργασίας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Οι μαθητές και οι μαθήτριες σήμερα, στην πλειονότητά τους, χρησιμοποιούν τα τεχνολογικά μέσα (κινητά, κοινωνικά δίκτυα, όπως το facebook, chat) για να επικοινωνούν μεταξύ τους. Συνήθως επικοινωνούν σε μια νεανική ιδιόλεκτο που στηρίζεται στη συντομογραφία λέξεων/φράσεων ή και στη χρήση του λατινικού αλφάβητου. Την αφορμή να ασχοληθούμε με τα greeklish δίνει το σχολικό εγχειρίδιο (βλ. ενότητα 2, *Γλώσσα – Γλώσσες του κόσμου και πολιτισμοί*) που περιέχει κείμενο σχετικό με τα greeklish.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Σύμφωνα με τις γενικές διδακτικές οδηγίες που δίνονται στο βιβλίο του καθηγητή για τη διδασκαλία της ενότητας με θεματικό άξονα τη γλώσσα. Στο ίδιο, αναφέρεται ως επιμέρους θέμα «η γλώσσα στις συνθήκες που ορίζονται από την τεχνολογία και την παγκοσμιοποίηση» (Κατσαρού, Μαγγανά, Σκιά & Τσέλιου 2006: 37). Σε αυτό το θέμα αναφέρεται το σενάριο. Σύμφωνα με τα Νέα Προγράμματα Σπουδών για την Ελληνική Γλώσσα στο Γυμνάσιο (2011: 11), επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να κατανοήσουν ότι στον σύγχρονο κόσμο κυρίαρχος τρόπος μάθησης είναι ο διερευνητικός, ώστε να είναι σε θέση να λειτουργούν ως ερευνητές και ερευνήτριες (...).
- Να κατανοήσουν ότι οι ΤΠΕ αποτελούν φορείς γνώσης και πληροφόρησης, ώστε να προσπαθήσουν να πλοηγούνται σε έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές και να αποκτήσουν δεξιότητες παραγωγής λόγου με τη βοήθεια εφαρμογών της

σύγχρονης τεχνολογίας (εργαλεία επικοινωνίας, συνεργασίας, κοινωνικής δικτύωσης, μάθηση μέσω διαδικτύου κτλ.).

Περαιτέρω και ειδικότερα, το σενάριο συνδέεται εν μέρει με τη διδασκαλία της ερευνητικής εργασίας (βλ. [ενότητα 1: Πώς κάνουμε μια ερευνητική εργασία](#)), αλλά και με τις διαφορές γραπτού και προφορικού λόγου ([ενότητα 1: οι συνδέσεις των προτάσεων στον προφορικό λόγο](#)).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται στα πλαίσια του α΄ κύκλου (για θεωρητικό σχήμα των τριών κύκλων στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία και την εκπαίδευση βλ. Κουτσογιάννης κ.ά. 2011), καθώς στις πρώτες φάσεις του σεναρίου παρέχουν τα εποπτικά μέσα για την εκκίνηση της συζήτησης και της διερεύνησης του θέματος. Αποτελούν περιβάλλον εργασίας για τους μαθητές που διερευνούν διάφορα διαδικτυακά περιβάλλοντα και τις πρακτικές γραμματισμού σε αυτά. Επίσης, αποτελούν περιβάλλον δημοσίευσης των εργασιών των μαθητών και μέσο πρακτικής γραμματισμού, αφού αναπτύσσεται η κοινοποίηση, η επικοινωνία και ο σχολιασμός των εργασιών σε ψηφιακά περιβάλλοντα. Τέλος, αξιοποιούνται στα πλαίσια του κριτικού γραμματισμού (γ΄ κύκλος), εφόσον οι μαθητές προβληματίζονται για την επιρροή των μέσων στις πρακτικές γραμματισμού και στην ίδια την επικοινωνία στον σύγχρονο κόσμο.

Κείμενα

- [Ο Αντώνης Κανάκης κατακρίνει τα greeklish \[10/05/2011\]](#) (έως το 3:17 περίπου)
- [Χάνεται η ελληνική γλώσσα γράφοντας greeklish: Τι λένε ειδικοί για τη μόδα των... ανορθόγραφων.](#) [πηγή: iefimerida.gr]
- [Για τα γκρίκλις και την «εκστρατεία» των Ράδιο Αρβύλα.](#) [πηγή: iefimerida.gr]
- [Μπαμπινιώτης: «Οι νέοι θα πληρώσουν ακριβά τα greeklish»](#) ή [Από καρδιάς με τον Γιώργο Μπαμπινιώτη](#) (έως 3:23 περίπου). (Το Βήμα)
- Ι. Ανδρουτσόπουλος, 1999, [Από τα φραγκοχιώτικα στα greeklish.](#) (Το Βήμα)
- [Διακήρυξη Ακαδημίας Αθηνών.](#)

- Μικέλα Χαρτουλάρη, [Τα «γκρίκλις», η σύγχυση, η διαμάχη και η αλήθεια για το λατινικό αλφάβητο και την «απειλή» προς την ελληνική γλώσσα.](#) [πηγή: netschoolbook.gr]

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η φάση: Ορισμός του θέματος - Τι είναι τελικά τα greeklish; (στην αίθουσα πολυμέσων και στο εργαστήριο – 2 ώρες)

Εισαγωγή: αρχικά προβλήθηκαν στον διαδραστικό πίνακα μηνύματα και αποσπάσματα ψηφιακών κειμένων γραμμένα σε greeklish (από facebook accounts και διάφορα forums) και ενθαρρύνθηκε έτσι μια αρχική συζήτηση για τη χρήση αυτού του γραπτού κώδικα: πότε χρησιμοποιούνται τα greeklish, γιατί χρησιμοποιούνται (περιστάσεις επικοινωνίας), ποιες κοινωνικές ομάδες τα προτιμούν, ποιοι φόβοι εκφράζονται γύρω από τη χρήση των greeklish κ.ά. Ενδιαφέρον υπήρξε ότι οι μαθητές αποδείχτηκε ότι είχαν πολλά να πουν, γιατί αρκετοί εξ αυτών τα χρησιμοποιούν στο facebook, αλλά κυρίως στα sms που στέλνουν σε φίλους-ες.

Διερεύνηση: Στη συνέχεια, αφού χωρίστηκαν από τη διδάσκουσα σε ομάδες ανάλογα με τις προτιμήσεις τους, ξεκίνησαν να καταγράφουν τις απόψεις τους και τα συμπεράσματά τους από την παρατήρηση των κειμένων στον διαδραστικό σε τυπωμένα φύλλα εργασίας ([Φύλλο Εργασίας 1](#)), καθώς στη συγκεκριμένη αίθουσα δεν υπήρξαν άλλοι διαθέσιμοι υπολογιστές. Προς το τέλος της διδακτικής ώρας η διδάσκουσα άνοιξε στον διαδραστικό ένα έγγραφο Word και εκεί, σύμφωνα με τις απαντήσεις των ομάδων, καταγράφονταν οι βασικές παρατηρήσεις τους.

Την επόμενη μέρα η εργασία μεταφέρθηκε στο εργαστήριο πληροφορικής, όπου οι μαθητές και μαθήτριες από τα τερματικά τους μπήκαν στο wiki που δημιούργησε η διδάσκουσα για τις ανάγκες του σεναρίου (greekorgreeklish.wikispaces.com με [ιδιωτική πρόσβαση](#)) και κλήθηκαν να μεταβούν στην Α' Φάση εργασίας, όπου βρήκαν τα ηλεκτρονικά φύλλα εργασίας με τα σχετικά links και, με βάση και όσα είχαν συζητηθεί την προηγούμενη μέρα, τους ζητήθηκε να αναπτύξουν σε πιο ελεύθερο κείμενο την άποψή τους για τα greeklish. Οι μαθητές

ασχολήθηκαν με την παραγωγή γραπτού λόγου και τη δημοσίευσή του (ανάρτηση-post). Εκείνη τη στιγμή ρωτήθηκαν και για τις διαφορές που παρατηρούν ανάμεσα στον προφορικό και γραπτό λόγο (δυσκολίες, οργάνωση, σκοπός, λεξιλόγιο βλ. [Φύλλο Εργασίας 3](#)). Αυτές ενθαρρύνθηκαν να τις προβάλουν στην ολομέλεια και στη συνέχεια να τις επεξεργαστούν μέσα από μια ηλεκτρονική παρουσίαση.

2η φάση: Απόψεις και επισήμανση επιχειρημάτων (στο εργαστήριο - 3 ώρες)

Στην σελίδα του wiki 'B Φάση εργασίας' έχει ήδη αναρτηθεί το [2ο Φύλλο Εργασίας](#) που περιέχει υπερσυνδέσμους σε ηλεκτρονικά κείμενα με απόψεις και στοιχεία για τα greeklish. Ενδεικτικά: Επίσημη άποψη Ακαδημίας Αθηνών, κείμενο του Ανδρουτσόπουλου στο Βήμα και της Χαρτουλάρη στα Νέα κλπ.

Οι μαθητές/τριες, σε πέντε ομάδες, σχολίασαν διάφορα στοιχεία των κειμένων: *Ποιοι είναι οι συγγραφείς τους;* (Ειδικοί στους υπολογιστές; Ειδικοί στα θέματα γλώσσας; Χρήστες των greeklish; Μη ειδικοί/δημοσιογράφοι;) *Είναι πρόσφατα, και αν όχι, έχουν ισχύ στη σημερινή πραγματικότητα;* Οι μαθητές επισήμαναν επίσης τα βασικά επιχειρήματα υπέρ ή εναντίον των greeklish. Ζητήθηκε από τους μαθητές να σχολιάσουν και το ύφος και τη γλώσσα του κειμένου, σε σχέση με το περιεχόμενό του. Κάθε ομάδα εργάστηκε πάνω σε 2-3 κείμενα. Κατέγραψαν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το [2ο Φύλλο Εργασίας](#) σε έγγραφο Word ή στη σελίδα του wiki της τάξης. Συζητήσαμε στην ολομέλεια τις παρατηρήσεις τους. Οι τελικές παρατηρήσεις και τα θέματα που ανέκυψαν από τη συζήτηση καταγράφηκαν και δημοσιεύτηκαν στην αντίστοιχη σελίδα στο wiki, ώστε όλες οι ομάδες να μπορούν να αντλήσουν ιδέες για τη σύνταξη ερωτήσεων στην επόμενη φάση του σεναρίου. Η δραστηριότητα αυτή, με βάση αναφοράς τα κείμενα, συνεχίστηκε και σε 3η διδακτική ώρα στο εργαστήριο Η/Υ όπου συνδυάστηκε με έναν αγώνα επιχειρηματολογίας: το τμήμα χωρίστηκε σε 2 ομάδες, με βασική αποστολή τους την προετοιμασία υπερασπιστικής ή επικριτικής επιχειρηματολογίας για τα greeklish. Οι δύο ομάδες, ανέπτυξαν τις θέσεις τους σε μορφή απάντησης – ανταπάντησης, επιχειρήματος –αντεπιχειρήματος

και αναδείχθηκε νικήτρια ομάδα με κριτήρια αξιολόγησης που έθεσε η διδάσκουσα (παρουσίαση – τεκμηρίωση – ετοιμολογία).

3η φάση: σύνταξη ερωτήσεων (2 ώρες – στο εργαστήριο ή στην τάξη)

Παραλλάσσοντας αναγκαστικά – λόγω έλλειψης χρόνου – το προτεινόμενο σενάριο, προχωρήσαμε στον σχεδιασμό μιας μικρής σε έκταση, ποσοτικής έρευνας για το φαινόμενο των greeklish στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον των μαθητών/τριών. Στην αίθουσα πολυμέσων του σχολείου, οι μαθητές/τριες, χωρισμένοι στις ίδιες ομάδες, εργάστηκαν πάνω στη σύνταξη ενός ερωτηματολογίου που θα απεύθυναν σε συμμαθητές, συγγενικά και φιλικά πρόσωπα. Τα ερωτηματολόγια των ομάδων συγχωνεύτηκαν σε ένα κοινό. Αυτή η διαδικασία της συνδιαμόρφωσης ενός οριστικού ερωτηματολογίου που θα περιλάμβανε όλες τις αποδεκτές από την ολομέλεια ερωτήσεις των ομάδων έγινε με τη βοήθεια του διαδραστικού πίνακα και την αξιοποίηση μιας ηλεκτρονικής φόρμας από τα Google Documents. Έτσι, οι μαθητές/τριες με την καθοδήγηση της διδάσκουσας έφτιαξαν ένα ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο σχετικά με τη χρήση των Greeklish στο οποίο θα είχαν πρόσβαση από τους Η/Υ στα σπίτια τους και το οποίο θα κοινοποιούσαν μέσω των e-mail τους (προκειμένου να απαντηθεί) στο στενό φιλικό – κοινωνικό τους κύκλο (φίλους, συμμαθητές, συγγενείς). Τα ερωτηματολόγια που πρότειναν οι ομάδες αλλά και η τελική ηλεκτρονική φόρμα-βάση της έρευνας έχουν αναρτηθεί στην αντίστοιχη σελίδα (Γ΄ Φάση εργασίας: Κάνουμε έρευνα) του wiki του τμήματος.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1

Αφού παρατηρήσετε τις επιλεγμένες συνομιλίες σε greeklish... να απαντήσετε στις πιο κάτω ερωτήσεις:

1. Ποιοι είναι οι συνομιλητές; Τι μπορείτε να καταλάβετε από αυτά που λένε ή από το προφίλ τους (εικόνα προφίλ) για αυτούς (φύλο, ηλικία κλπ.);
2. Τι παρατηρείτε για τον γραπτό κώδικα σε αυτό τον διάλογο που εντοπίσατε:
 - α) Προσπαθούν να τηρήσουν κάποια ορθογραφία από τα ελληνικά στα λατινικά;
 - β) Γράφουν απλώς φωνητικά, δηλαδή όσο πιο απλά μπορούν, χωρίς να τηρούν την ορθογραφία των ελληνικών λέξεων καθόλου;
 - γ) Χρησιμοποιούν άλλα σύμβολα εκτός από γράμματα του λατινικού αλφαβήτου (αριθμούς, σύμβολα, emoticons, σημεία στίξης κλπ.);
 - δ) Χρησιμοποιούν και ξένες λέξεις ανάμεσα στις ελληνικές;
 - ε) Τι παρατηρείτε για το ύφος του λόγου που χρησιμοποιούν;
3. Τι είναι τελικά τα greeklish;
4. Σε ποιες περιστάσεις χρησιμοποιούνται; Σε ποια περιβάλλοντα επικοινωνίας;
5. Ποιες μορφές μπορούν να πάρουν;
6. Ποιο φαίνεται να είναι οι χρήστες τους;
7. Καταγράφετε τις απαντήσεις σας σε ένα έγγραφο του Word.
8. Να ετοιμάσετε μία παρουσίαση με τις παρατηρήσεις και τα συμπεράσματά σας για να ενημερώσετε τις υπόλοιπες ομάδες.

Φύλλο Εργασίας 2

Απόψεις, επιχειρήματα γύρω από το φαινόμενο των greeklish

On line Κείμενα

1. [Ο Αντώνης Κανάκης κατακρίνει τα greeklish \[10/05/2011\]](#) (έως το 3:17 περίπου)
2. [Χάνεται η ελληνική γλώσσα γράφοντας greeklish; Τι λένε ειδικοί για τη μόδα των... ανορθόγραφων.](#) [πηγή: iefimerida.gr]
3. [Για τα γκρίκλις και την «εκστρατεία» των Ράδιο Αρβύλα.](#) [πηγή: iefimerida.gr]
4. [Μπαμπινιώτης: «Οι νέοι θα πληρώσουν ακριβά τα greeklish»](#) ή [Από καρδιάς με τον Γιώργο Μπαμπινιώτη](#) (έως 3:23 περίπου). (Το Βήμα)
5. Ι. Ανδρουτσόπουλος, 1999, [Από τα φραγκογιώτικα στα greeklish.](#) (Το Βήμα)
6. [Διακήρυξη Ακαδημίας Αθηνών.](#)
7. Μικέλα Χαρτουλάρη, [Τα «γκρίκλις», η σύγχυση, η διαμάχη και η αλήθεια για το λατινικό αλφάβητο και την «απειλή» προς την ελληνική γλώσσα.](#) [πηγή: netschoolbook.gr]

Χωριζόμαστε σε 6 ομάδες. Η 1η και 4η ομάδα μελετούν τα τρία (3) πρώτα κείμενα. Η 2η και 5η ομάδα μελετούν το 4ο και 5ο κείμενο. Η 3η και 6η ομάδα μελετούν το 6ο και 7ο κείμενο. Στη συνέχεια όλες οι ομάδες απαντούν στα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Ποιος είναι ο συγγραφέας του κειμένου που μελετάτε; (Ποιος είναι ο ομιλητής;)
2. Ποια είναι τα βασικά του επιχειρήματα υπέρ ή εναντίον των greeklish; Να τα καταγράψετε σε λίστα.
3. Πώς θα χαρακτηρίζατε το ύφος του; Ταιριάζει το ύφος του με αυτά που λέει/γράφει, δηλαδή με τις απόψεις που εκφράζει;

4. Να παρουσιάσετε τις παρατηρήσεις σας και στις υπόλοιπες ομάδες, αφού πρώτα τους παρουσιάσετε σύντομα το περιεχόμενο του κειμένου που διαβάσατε/ ακούσατε.
5. Ποιος είναι ο συγγραφέας του κειμένου που μελετάτε; (Ποιος είναι ο ομιλητής;)
6. Ποια είναι τα βασικά του επιχειρήματα υπέρ ή εναντίον των greeklish; Να τα καταγράψετε σε λίστα.
7. Πώς θα χαρακτηρίζατε το ύφος του; Ταιριάζει το ύφος του με αυτά που λέει/γράφει, δηλαδή με τις απόψεις που εκφράζει;
8. Να παρουσιάσετε τις παρατηρήσεις σας και στις υπόλοιπες ομάδες, αφού πρώτα τους παρουσιάσετε σύντομα το περιεχόμενο του κειμένου που διαβάσατε/ ακούσατε.

Φύλλο εργασίας 3

Τι διαφορές παρατηρείτε ανάμεσα στον (απομαγνητοφωνημένο) προφορικό λόγο και τη μεταγραφή του σε γραπτό λόγο...

α) Ως προς τις προτάσεις.

β) Ως προς τη σύνδεσή τους.

γ) Άλλες παρατηρήσεις;... (Επαναλήψεις, λεξιλόγιο, οργάνωση λόγου...

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

--

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το σενάριο επέκτεινε κατά πολύ τον χρόνο που προβλέπεται για τη διδασκαλία της Ενότητας 2 από το ΑΠΣ. Από την άλλη, επειδή το παρόν σενάριο καλύπτει διάφορα θέματα και δραστηριότητες, όπως τη διερεύνηση ψηφιακών περιβαλλόντων (Facebook, wikis κλπ.), την ανταλλαγή απόψεων στα πλαίσια της σχολικής κοινότητας, την επεξεργασία κειμένων και τη διερεύνηση του ύφους τους, τη μετατροπή προφορικού λόγου σε γραπτό, την παραγωγή λόγου σε επικοινωνιακό πλαίσιο, μια μικρής έκτασης έρευνα από τους μαθητές, τελικά κρίνεται πως ο χρόνος που αφιερώθηκε ήταν εποικοδομητικός και πολλαπλά δημιουργικός.

Επίσης, πρέπει να σημειωθεί ότι για την ολοκλήρωση του σεναρίου χρειάζεται αρκετή προεργασία από την πλευρά τόσο του διδάσκοντος όσο και των μαθητών, αλλά και αρκετός εξωδιδασκτικός χρόνος για τη διενέργεια της έρευνας. Το παρόν σενάριο εφαρμόστηκε στο τέλος του διδακτικού έτους, αφού ήδη (στο α' τρίμηνο) είχαμε ασχοληθεί με τη 2η ενότητα. Αυτό στέρησε διδακτικές ώρες από την 6η και 8η ενότητα και δυσκόλεψε στο συγχρονισμό της διδασκαλίας με τα υπόλοιπα τμήματα της γ' τάξης (με άλλο διδάσκοντα καθηγητή). Η συγκεκριμένη χρονική στιγμή της εφαρμογής ήταν, επίσης, και η αιτία που δεν ολοκληρώθηκε το τελικό στάδιο του συνταγμένου σεναρίου (επεξεργασία αποτελεσμάτων έρευνας).

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

[Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών της ελληνικής γλώσσας για το Γυμνάσιο. 2003. \(ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ\), ΦΕΚ 303B/13-03-2003.](#) Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού.

- Κατσαρού, Ε., Μαγγανά, Α., Σκιά Α. & Β. Τσέλιου. 2009. [Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Γυμνασίου: Βιβλίο μαθητή](#). Αθήνα. Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
- Koutsogiannis, D. & B. Mitsikoroulou. 2003. Greeklish and Greekness: Trends and Discourses of “Glocalness”. *Journal of Computer-Mediated Communication*, Vol. 9 (1). Διαθέσιμο: http://jcmc.indiana.edu/vol9/issue1/kouts_mits.html
- Κουτσογιάννης, Δ. 2011. Λατινοελληνικά και παγκοσμιοποίηση. Στο Gavriilidou Z., Efthymiou A., Thomadaki E. & Kambakis-Vougiouklis (eds) 2012, *Selected papers of the 10th ICGI*. Democritus University of Thrace. Komotini. Greece. pp 881-889.
- Κουτσογιάννης, Δ., Παυλίδου, Μ. & Ι. Χαλυσιάνη. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. Θεσσαλονίκη.
- [Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. 2011](#). Πρόγραμμα Σπουδών για τη Διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας & της Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο. ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ (Σχολείο 21ου αιώνα)- Νέο Πρόγραμμα Σπουδών. Αθήνα.
- Τσολάκης Χ., Αδαλόγλου Κ., Αυδή Α., Λόππα Ε. & Δ. Τάνη. 2005. [Εκφραση Εκθεση Τεύχος Α΄ Γενιαίο Λύκειο](#). Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων: Αθήνα.